
Kyrkomötet
Motion 2018:90
av Bengt Kjellgren och Sven Ingvar Holmgren

Inrättande av Svenska kyrkans bank

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att Svenska kyrkan inrättar en egen bankrörelse, Svenska kyrkans bank, för församlingar, pastorat, stift och andra enheter som har nära anknytning till Svenska kyrkan.

Motivering

En egen bankrörelse inom Svenska kyrkan skulle kunna underlätta för kyrkan att även framöver vara en rikstäckande folkkyrka och för församlingarna att bedriva verksamhet. Banken skulle erbjuda både in- och utlåning till förmånliga villkor för församlingar, pastorat, stift och andra enheter som har nära anknytning till Svenska kyrkan. Redan i dag finns en god erfarenhet av ekonomiska och etiska placeringar. En Svenska kyrkans bank skulle, förutom att tillhandahålla experthjälp vid placeringar i värdepapper, även kunna bevilja lån till bl.a. kyrkorenoveringar. Så här löd motiveringen i motion 2005:32 av Sigvard Olsson och Bertil Persson som då fann bifall i utskott men inte antogs av kyrkomötet. I en motion 2013:27 återkom bland andra Bertil Persson med en motion om utveckling av finansiella tjänster. Vad motiverar då en motion år 2018 i samma ämne?

Det svenska banksystemet har idag förändrats en hel del där höjningar av avgifter, minskad eller obefintlig kontanthantering och en ökad spread mellan inlånings- och utlåningsräntor ökat kostnaderna för vår kyrka. Hur kommer banksektorn utvecklas framöver och hur ser branschen på en organisation som Svenska kyrkan – detta utgör ett osäkerhetsmoment. Utifrån detta perspektiv anser vi att det är motiverat att återigen väcka denna fråga.

Genom Svenska kyrkans koncernkonto, Kyrkkontot, hanteras församlingarnas, pastoratens och stiftens kyrko- och begravningsavgifter. Därtill kommer verksamhets- och finansiella intäkter för lokal nivå, stiftet och nationell nivå. Huvuddelen av Svenska kyrkans utgifter fördelar sig på kostnader för personal och fastighetsförvaltning. På nationell nivå finns ett eget kapital som skulle kunna utgöra en grund för bankverksamheten, dvs. en så kallad kassareserv.

Utöver administrativ och pastoral samverkan mellan församlingar och stift skulle en utökad finansiell samverkan kunna bidra till att ge våra enheter så ekonomiskt fördelaktiga villkor för sin verksamhet som möjligt. En nischad bankrörelse inriktad på den verksamhet som bedrivs inom Trossamfundet Svenska kyrkan och närstående enheter skulle kunna vara en sådan samverkansform.

Hur ser det då ut i den ”kyrkliga” omvärlden? I den Danske Folkekirken är det Fællesfonden som utgör Folkekirkens huvudkassa. Inom dess verksamhet administreras bl.a. ett internt banksystem. Inlånat kapital från församlingar som förvaltas i

jord, skog och obligationer ger en avkastning som fördelas mellan församlingarna (med en på förhand fastställd andel) och resterande del av avkastningen tillfaller Fællesfonden. Av Fællesfondens finansiella intäkter lånas 50 procent ut till kyrkliga enheter för renovering av kyrkobyggnader m.m. till en ränta som motsvarade inlåningsräntan.

I Church of England förvaltar Church Commissioners Church of Englands tillgångar. Church Commissioners Fund styrs som en enda sammanhållen enhet och uppfyller två klart uttalade ändamål, vilka bestämmer den finansiella strategin. En del av fonden står för de medel som ska täcka den upplupna pensionsskulden för präst-pensionerna. Resterande del av fonden leds med avsikten att kunna upprätthålla en konstant nivå på långsiktig kostnadstäckning för andra kyrkliga ändamål, bl.a. den del av prästlönerna som täcks av den nationella nivån. Church Commissioners har en etisk finanspolicy och man har en Ethical Investment Advisory Group.

Även inom den katolska världen finns en bank men med tanke på debatten om ”världens hemligaste bank” avstår vi från referenser här.

Utifrån den förändring banksystemet genomgår, den osäkerhet det medför för kyrkans långsiktiga finansiering och med hänvisning till hur andra kyrkor inrättat banker föreslår vi kyrkomötet att kyrkomötet beslutar att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att utreda möjligheten att Svenska kyrkan inrättar en egen bankrörelse, Svenska kyrkans bank, för församlingar, pastorat, stift och andra enheter som har nära anknytning till Svenska kyrkan.

Halmstad och Sigtuna den 2 augusti 2018

Bengt Kjellgren (BA)

Sven Ingvar Holmgren (BA)